

24. Starichenko V. D. Sovremennaya lingvisticheskaya terminologiya kak neotemlemaya chast metayazyka lingvistiki / V. D. Starichenko // Problemy semanticheskoy interpretatsii i nominatsii. — Minsk, 2009. — P. 248–251.
25. Ukrainska mova : Entsyklopediia / Redkol. Rusanivskiy V. M., Taranenko O. O., Ziabliuk M. P. ta in. — 2-he vyd., vypr. i dop. — K. : Vyd-vo “Ukrainska entsyklopediia” im. M. P. Bazhana, 2004. — 824 p.
26. Bessé B. Glossary of terms used in terminology / B. Bessé, B. Nkwenti-Azeh, J. Sager // Terminology 4:1. — 1997. — P. 119–156.
27. Jakobson R. Closing Statement: Linguistics and Poetics / R. Jakobson // Style in Language / ed. by Thomas A. Sebeok. — Cambridge, Mass. : MIT Press ; N. Y. — L. : Wiley, 1960. — P. 350–377.
28. Jakobson R. Metalanguage as a Linguistic Problem / R. Jakobson // The Framework of Language. — Ann Arbor : Univ. of Michigan, 1980. — P. 81–92.
29. Jezyki specjalistyczne. Słownik terminologii przedmiotowej / Pod red. J. Lukszyzna. — Warszawa : Zakład Graficzny UW, 2005. — 216 p.

СПЫСОК УМОВНЫХ СКОРОЧЕН' ЛЕКСИКОГРАФИЧНЫХ ДЖЕРЕЛ

- ZSL 2 – Zahnitko A. P. Slovník suchasnoyi línhvistyky: ponyattya i terminy / A. P. Zahnitko. — T. 2 : K–O. — Donetsk : DonNU, 2012. — 349 p.
- SLTA – Akhmanova O. S. Slovar lingvisticheskikh terminov / O. S. Akhmanova. — M. : Sovetskaya entsiklopediya, 1966. — 608 p.
- YeBT S – Yermolenko S. Ya. Ukrayins'ka mova: Korotkyy tлумachnyy slovník línhvistychnykh terminiv / S. Ya. Yermolenko, S. P. Bybyk, O. H. Todor // Za redaktsiyeyu S. Ya. Yermolenko. — K. : Lybid', 2001. — 224 p.
- HOS – Hanych D. I. Slovník línhvistychnykh terminiv / D. I. Hanych, I. S. Oliynyk. — K. : Vyscha shkola, 1985. — 360 p.
- GIS – Grinev S. V. Istoricheskiy sistematizirovannyi slovar terminov terminovedeniya : (ucheb. posobie) / S. V. Grinev ; Mosk. ped. un-t. — M. : MPU, 2000. — 144 p.

УДК 811.111'42(595)

СОЦІОЛІНГВІСТИЧНИЙ КОНТЕКСТ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СИНГАПУРІ

Домніч О.В., к. філол. н., доцент

Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна

olga-nika02@znu.edu.ua

Стаття порушує коло питань, що стосуються вивчення й узагальнення спектра соціолінгвістичних досліджень, присвячених одному з репрезентантів вторинних варіантів або лінгвосистем «зовнішнього кола» англійської мови – сингапурській англійській.

Ключові слова: сингапурська англійська, варіант мови, індигенна мова, мови іммігрантів, період, мовна ситуація, мовна політика

СОЦИОЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ КОНТЕКСТ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В СИНГАПУРЕ

Домнич О.В., к. филол. н., доцент

Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина

Статья очерчивает круг вопросов, касающихся изучения и обобщения спектра социолингвистических исследований, посвященных одному из представителей вторичных вариантов или лингвосистем «внешнего круга» английского языка – сингапурскому английскому.

Ключевые слова: сингапурский английский, вариант языка, индигенный язык, языки иммигрантов, период, языковая ситуация, языковая политика

SOCIOLINGUISTIC CONTEXT OF ENGLISH IN SINGAPORE

Domnich O.V.

Zaporizhzhya National University, Zhukovsky str., 66, Zaporozhye, Ukraine

The article investigates historical and sociolinguistic aspects of the English language across the *extension* of the secondary varieties of the given polyethnic communicative system. One of its representatives is Singapore variety of the English language. Since the beginning of the territory conquest by British colonialists the substitution of indigenous and immigrant languages for English has been observed and subsequently English becomes the language on the national scale. Due to the language policy of the government of Singapore (the policy was implemented in 1959), English prevailed and became a global multinational language in the state. Currently, English has the highest prestige among the national and social groups in the Singapore community and serves as the lingua franca of the polynational and multicultural community of Singapore. English as the intermediate language is a means of unification of multicultural and polynational ethnic groups in Singapore as well. Singapore Colloquial English (or Singlish) is quite topical and popular in the usage of multicultural Singapore community, by virtue of the fact that this lingual system represents Singaporeans' belonging to the local community and reflects the identity of the Singapore ethnic community. In modern linguistics there is no sole unified definition and classification of modern Singapore variety of English. Scientists identify and classify this lingual system on the basis of different criteria depending on the purpose and research tasks.

Key words: Singapore English, indigenous language, languages of immigrants, period, language situation, language policy

Постановка проблеми. Англійська мова (АМ) завдяки її трансплантації й поширенню на нових територіях та політиці колоніальної експансії, що проводилась Великобританією з XVI століття, а також американському економічному впливу в XIX – XX ст., упевнено зайняла позицію поліетнічної лінгвосистеми в контемпорарному світовому співтоваристві. Еволюція й екстраполяція АМ – предмет уваги сучасних науковців, які досліджують варіанти АМ і працюють у парадигмі *World Englishes*, у межах якої вивчається «різноманіття рівноправних варіантів АМ», що використовують у комунікації представники різних етнічних спільнот і культур. Одним із репрезентантів постколоніальних різновидів АМ (post-colonial Englishes) – вторинних варіантів або лінгвосистем зовнішнього кола англійської мови (відповідно до теорії Б. Качру [34])¹ є сингапурська англійська.

Не існує єдиної уніфікованої думки щодо сингапурської англійської, оскільки одними вченими ця лінгвальна система трактується як «*варіант*» [3; 57 і ін.], а іншими – як «*різновид*» [2; 30 та ін.]. Так, сучасний лінгвіст С.С. Ільїна в дисертації, присвяченій вивченню національно-культурної специфіки сингапурського етносу й опису автостереотипу сучасного сингапурця на прикладі аналізу звернень у *сингапурському варіанті англійської мови* (СгА) [4], порушує й питання диференціації таких термінів, як «*варіант*» і «*різновид*». Перший термін науковець розуміє як «*варіант англійської мови зі своїми ендо- та екзонормами, що реалізується в англійській мові як рідній і другій, офіційній мові*» [3, с. 5] та «*використовується як для внутрішньо- так і для зовнішньокультурного спілкування*» [3, с. 9]. «*Різновидом англійської мови слід вважати англійську, що функціонує як іноземна в тому чи іншому регіоні, має певний культурний базис, який дозволяє цьому різновиду бути мовою зовнішньокультурного спілкування і має певні інтерференційні ознаки*». Вказуючи, що АМ у Сингапурі відповідає (1) основним характеристикам мовної моделі (intelligibility, comprehensibility, interpretability), (2) має статус державної, (3) представлена сформованою лінгвосистемою з власною ендонормою, С.С. Ільїна, таким чином, титулює АМ у згаданому ареалі як *сингапурський варіант англійської мови*, що має статус регіонального варіанта [3, с. 5] і функціонує з метою внутрішньої та зовнішньої культурної комунікації [3, с. 9]. Слідом

¹ Опис понять «вторинний варіант» АМ і «варіант зовнішнього кола» див. у роботі Домнич О.В. «Английский язык как полинациональный лингвальный феномен» // Одеський лінгвістичний вісник. — 2016. — № 7. — С. 39-43.

за С.С. Ільїною ми приймаємо в цій роботі визначення АМ у Сингапурі як *єдиного сингапурського варіанта англійської мови*.

Формування цілей і завдання статті. Мета статті полягає у вивченні й узагальненні спектра соціолінгвістичних досліджень, присвячених одному з репрезентантів *вторинних варіантів* або *лінгвосистем зовнішнього кола* англійської мови – сингапурському варіанту. Відповідно до зазначеної мети дослідження визначено такі завдання: розглянути мовну політику й мовну ситуацію в державі; розглянути типологію АМ у відповідному ареалі; описати АМ як *lingua franca* в мультиетнічному й полікультурному суспільстві Сингапуру; зробити спробу диференціювати *Singapore Standard English* і *Singlish*.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За останні півстоліття помітно активізувалися наукові розвідки щодо дисемінації АМ у нових ареалах її поширення. З'явилася значна кількість праць, що вивчають сингапурський варіант англійської мови, інтерес до якого активізувався й актуалізувався наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. і залишається динамічним донині. Сучасні лінгвісти вивчають його в різних аспектах: соціолінгвістичному [2; 3; 14; 15; 16; 18; 20; 22; 37; 39], історичному [6; 8; 10; 19; 46; 47; 55], лінгвоконтактологічному [33], лінгвокультурному [25; 64], лексикографічному [38; 58], лінгвістичному (на різних мовних рівнях: граматичному [27; 51], морфологічному [42; 45; 62; 65], семантичному [3; 21; 64; 65], фонетичному [17; 23; 26; 43; 52; 57; 61], лексичному [3; 21; 22; 54], синтаксичному [13; 62; 63]), стилістичному [50] та ін. Слід відзначити праці, які вивчають вікові характеристики СгА [31; 36] та питання моделювання варіативності в сучасному СгА [40], а також наукове дослідження авторитетного гонконзького вченого Ліси Лім (Lisa Lim) [46], який досліджує досить екзотичний і разом із тим поширений у Сингапурі «різновид» АМ – Peranakan English (the variety known as Peranakan English) [46, с. 343]. Peranakan English – це креольська мова на основі малайської (друга назва – Baba-Malay [46, с. 327]), мова китайських торговців. Незважаючи на те, що в Сингапурі чотири офіційні мови, індигенною вважається малайська (мова корінного населення); англійська, діалекти китайської і тамільська – мови іммігрантів [24].

Виклад основного матеріалу дослідження. Торкнемося питання мовної політики в Сингапурі. Уряд Лі Куан Ю, сингапурського лідера та прем'єр-міністра країни (1959 – 1990 рр.), з часів незалежності від Британської імперії (1959 р.) підтримував і культивував поширення АМ у цьому регіоні як офіційної, найбільш затребуваної і престижної. Отже, завдяки мовній політиці урядового апарату Лі Куан Ю АМ превалювала й набула масштабів глобального мультинаціонального ідіома² в державі. Як зазначає Лі Куан Ю щодо мовної політики (1959 – 1990 рр.) і вибору АМ як *lingua franca* полінаціонального й мультикультурного лінгвосоціуму Сингапуру: «в нашому багатонаціональному та різномовному суспільстві англійська мова була єдиною нейтральною мовою, не кажучи вже про те, що ця мова допомогла б нашому спілкуванню із зовнішнім світом» [6, с. 112].

Мовна політика імплементації, значного поширення й надання АМ максимально сприятливих умов для дистрибуції була необхідністю того часу, коли Сингапур потребував економічного зростання, іноземних інвестицій і високоосвіченого персоналу – не тільки професіоналів, але й фахівців зі знанням АМ, які мають усі необхідні якості для активізації та стимулювання зростання добробуту, еволюції, реконструювання та модернізації держави і, відповідно, для того, щоб вивести її на арену світової економіки. З цього приводу у своїй монографії прем'єр-міністр і політичний лідер країни відзначає: «Використання англійської мови ... підвищило конкурентоспроможність Сингапуру, оскільки англійська мова є міжнародною мовою бізнесу, дипломатії, науки і технології.

² Ідіом – лінгвонім, що визначає різні мовні утворення – «мову, діалект, говір, літературну мову, її варіант і інші форми існування мови» [7, с. 171].

Без цього нам не вдалося б залучити до Сингапуру чимало найбільших міжнаціональних компаній і понад 200 найбільших банків світу» [6, с. 118]. За свідченнями Лі Куан Ю, «у Сингапурі ніколи не існувало єдиної мови. Це було місто-поліглот, яке перебувало під владою колоніального уряду» [6, с. 110] і, відповідно, мови колонізаторів (англійської) та безлічі діалектів і мов інтродукованого населення.

Співіснування чотирьох державних мов, на думку Лі Куан Ю, узагальнене важливими соціально-економічними та політичними причинами: «якби ми продовжували говорити тільки рідними мовами, то не змогли б вижити. Використання лише англійської мови теж було б кроком назад, бо ми втратили б свою культурну самобутність, спокійну впевненість у собі й розуміння нашого місця у світі» [6, с. 117–118].

АМ як *робоча* імплементована в сучасний комунікативний простір держави. Як відзначає сингапурський учений Пітер К.В. Тан (Peter K.W. Tan), одним із виявів сучасної мовної політики в Сингапурі є надання АМ статусу «загальної *робочої мови*» ('a working language') [56, с. 444]. Сучасний учений Лиса Лім (Lisa Lim) характеризує функціонування АМ у лінгвальному середовищі Сингапуру таким чином: АМ – основна *робоча мова* в мультилінгвальному екологічному просторі [*держави – О.В.*] ("The primary working language in a multilingual ecology ...") [44, с. 263]. Торкаючись цього питання у своїй монографії, прем'єр-міністр і політичний лідер Сингапуру Лі Куан Ю зауважує: «Використання англійської як нашої *робочої мови* запобігло конфліктам, що виникали між людьми різних національностей» [6, с. 117–118].

Завдяки коректній політиці уряду перехід сингапурських шкіл на викладання АМ сприяв єднанню полінаціонального й мультикультурного суспільства, у результаті АМ набула одну з додаткових функцій – інтермедіарну – і стала *lingua franca* сингапурської полінаціональної спільноти. АМ, маючи статус офіційної, відповідно, використовується в адміністративній та діловій сферах комунікації, є мовою навчання в середній і вищій школі, англійською друкується мас-медіа, ведеться теле- й радіомовлення тощо [9, с. 79].

Ситуація полілінгвізму є характерною для Сингапуру. Так, державними мовами цієї країни є малайська, китайська, тамільська та англійська [1, с. 1098]. Полілінгвальна атмосфера відбиває мультикультурний та багатонаціональний складники країни. АМ, перебуваючи в постійних тривалих контактах з індігенною мовою та мовами іммігрантів (які належать до різних мовних сімей – австронезійської, сино-тибетської, дравидійської [7, с. 13, 280, 609, 611 – 612]), природно потрапляє під вплив з боку контактуючих мов. Китайське населення значно превалює в цьому мультинаціональному співтоваристві (74.1%) [56, с. 444], як кількісно, так і соціально, що не могло не позначитися на відповідному імпакті на СгА. Панівний вплив (переважно на фонетичному й лексичному рівнях) мають такі китайські діалекти, як Hokkien і Mandarin, спостерігається незначний вплив індігенної мови (Malay), а також тамільської (Tamil), що виявляється в лексичних запозиченнях з відповідних ідіомів у СгА. Ці лінгвальні процеси ілюструються такими лексичними одиницями: **amacam** *int.* what's this?, what's up?, how are you doing? [<Malay *a(pa) macam* what kind of; how; what, 1955]; **каупох, kay poh, kay-poh** *n., adj.* 1. *n.* one who is nosy or prying; one who meddles in others' affairs; a nosy-parker. 2. *a.* nosy, prying [<Hokkien *ké (ló)* old people + *pô* the epithet of an old woman, 1985]; **mah** *int.* used to express that something is apparent, obvious or self-evident [<Mandarin *ma*, 2003]; **appom** *n.* little pancakes of rice flour and coconut milk taken with orange sugar [<Tamil appam round cake; thin cake, 1883].

Аналіз мовної політики й мовної ситуації дає матеріал для певних висновків і узагальнень. Починаючи з періоду незалежності держави від британської колоніальної експансії (1959 р.), уряд підтримував та культивував (і ця політика продовжує еволюціонувати) поширення АМ у відповідному регіоні як офіційної, найбільш затребуваної та престижної.

Отже, завдяки мовній політиці АМ превалювала над іншими офіційними мовами та набула масштабів глобального мультинаціонального ідіома в державі. Кожна з мов діаспори (китайська, малайська, індійська) має свій статус у суспільстві, але, безперечно, АМ є найбільш престижною в середовищі національних і соціальних груп у сингапурському ком'юніті й виступає як *lingua franca* мультинаціонального й полікультурного співтовариства Сингапуру.

Характеристика сучасного стану СгА зумовлює необхідність визнати факти існування різних точок зору щодо диференціації відповідного лінгвокультурного феномена. Окремі лінгвісти (Anthea Fraser Gupta) [31, с. 8] виділяють два різновиди АМ залежно від сфери функціонування: *High Variety* і *Low Variety*. До першого відносять стандартний варіант сингапурської АМ, до другого – розмовний. Загальновідомо, що перший є офіційною мовою держави, функціонує у сфері ведення державних справ, в освітній системі, адмініструванні, дипломатії; екзистенція другого відзначена в неофіційних ситуаціях комунікації, наприклад, сфері сімейного спілкування (a home dominant language) тощо. Цю точку зору поділяє й німецький лінгвіст Якоб Р.І. Лаймгрубер (J.R.E. Leimgruber), диференціюючи відповідний ідіом на *Standard Singapore English* і *Colloquial Singapore English* [41, с. 47].

Такий підхід не єдиний у вивченні СгА. На думку сингапурського вченого Пітера К.В. Тана (Peter KW Tan), існують три різновиди (varieties) лінгвальної системи – *Singapore English: Standard Singapore English* (використовують в офіційному контексті, публіцистиці й мас-медіа), *Colloquial Singapore English* або *Singlish* (неформальний різновид, що функціонує в родинно-побутовій сфері комунікації, найбільшою мірою відображає вплив «контактних мов»), *'Learner English'* (поширений серед індивідів, які вивчають АМ або слабо нею володіють) [55, с. 124].

Із варіативністю СгА пов'язана також класифікація, заснована на рівні освіти носія мови: нижчий ступінь володіння мовою представлено базилектом, середнє володіння – мезолектом, найвищий рівень знань мови – акролектом. Проте у випадку з сингапурською англійською ця класифікація не є релевантною [55, с. 124].

Сучасний вчений Салікоко Мавене (Salikoko S. Mufwene) [48] розглядає варіанти АМ залежно від часу експансії відповідної території. У перших (*settlement colonies* – в колоніях-поселеннях) АМ функціонує як національний варіант серед інших: АМА, АВА, КаА, НЗА. У других (*exploitation colonies* – в колоніях, створених з метою експлуатації) – як територіальний (регіональний) варіант, наприклад, АМ у Сингапурі. Колонії другого типу мають характерні особливості – у них відсутні поселення британських носіїв мови; АМ у цих колоніях пристосована для адміністративних цілей; корінне населення продовжує використовувати місцеві мови, спостерігається ситуація полілінгвізму й мультикультуралізму; корінне населення отримує знання АМ за допомогою системи середньої освіти (English-medium education) і згодом наймається на роботу клерками до колоніального уряду [55, с. 123]. Існують суттєві відмінності між АМ у перших і других колоніях. У першому випадку АМ – нативна мова або материнська, у другому – ненативна або придбана [55, с. 123].

Наведену класифікацію доповнює й диференціація АМ на L_1 і L_2 відповідно до послідовності засвоєння мов. L_1 становить первинний варіант, який репрезентує мову, засвоєну першою після народження (материнську) і в цьому випадку відбувається трансплантація АМ із покоління в покоління. L_2 – вторинний варіант: АМ засвоюється другою після нативної мови, і в цьому випадку не відбувається трансплантація АМ із покоління в покоління, а кожне нове покоління вивчає мову самостійно [9, с. 14]. Мовна ситуація в Сингапурі представлена функціонуванням АМ як вторинного варіанта – L_2 .

Теорія, яка визначає ступінь поширеності АМ, репрезентує систему «концентричних кіл» і описує варіанти АМ у сучасному світі на основі трьох концентричних кіл: «внутрішнього», «зовнішнього», «розширюваного» [34, с. 3]. До першого (inner circle) належать варіанти АМ, які титулюють *Older Englishes*, наприклад, АМА, АВА, КАА, НЗА тощо. АМ – основна мова комунікації цих етносів. «Зовнішнє коло» (outer circle) утворюють варіанти або різновиди (varieties) АМ, які титулюють *New Englishes*, найчастіше вони є інституціоналізованими (institutionalized). У згадуваних ареалах завдяки колоніальній експансії Великобританії АМ функціонує в урядових установах і існує як доповнення до локальних мов, що й відображає загалом сучасну мовну ситуацію в Сингапурі. АМ «розширюваного кола» (expanding circle) використовується в міжкультурній комунікації тими етносами, для яких вона є іноземною [34, с. 3-8].

Окремі вчені дотримуються іншої позиції, трактуючи СгА як єдиний різновид, що має свої фонетичні, граматичні та лексичні характеристики, «яскраво відображає культурні особливості її носіїв» [4, с. 184]. Сучасний лінгвіст С.С. Ільїна також стверджує, що СгА – «унікальний зразок синтезу східної, західної та європейської культур», специфіка якої яскраво відображена як на фонетичному, граматичному і, особливо, лексичному рівнях цього ідіома [4, с. 184].

Аналіз різних типологій СгА дозволяє зробити висновок, що не існує єдиної уніфікованої класифікації цього варіанту АМ, а сучасні науковці вивчають розглядану лінгвосистему, керуючись різними критеріями залежно від цілей і завдань досліджень.

АМ відіграє роль *lingua franca* в сучасному суспільстві держави, однак цю роль АМ «відвоювала» в інших лінгвосистем. Історично склалося, що *lingua franca* сингапурської аристократії, пранаканів (the Pranakans) і торговців китайського та малайського походження була креольська мова *Baba Malay* [46, с. 330], створена на основі малайської [11, с. 71] і елементів інших мов, наприклад, китайських діалектів Hokkien, Teochew, Cantonese [46, с. 330]. У середовищі китайського населення до початку британської колонізації роль *lingua franca* відігравав діалект китайської мови – Hokkien, який наприкінці ХХ століття був субституційований АМ і діалектом китайської мови – Mandarin. Популярність і високий статус у суспільстві цього діалекту (Mandarin) продовжує культивувати місцевий уряд (див. The Speak Mandarin Campaign [60]). Отже, *lingua franca* китайської діаспори в Сингапурі є саме цей ідіом [44, с. 262]. Відзначимо, що функції АМ як *lingua franca* в комунікації спільноти Сингапуру значно ширші, ніж діалекту Mandarin у цьому ж статусі, оскільки АМ використовується в комунікації мультинаціонального сингапурського соціуму всіма націями, а Mandarin – тільки у спілкуванні китайської діаспори.

Не з самого початку, а поступово з розширенням сфери функціонування тільки в третьому періоді історії становлення СгА (1867 – 1959 рр.) АМ стає мовою престижу державного масштабу (функціонує в законодавчій системі, використовується як *lingua franca* в ділових і фінансових колах, стає мовою адміністрування та управління тощо).

На думку сингапурського вченого Пітера Тана (Peter K.W Tan), АМ виконує важливу функцію – як мова-посередник («a link language») між націями – в Сингапурі, оскільки пов'язує їх у комунікативному просторі держави [55, с. 128]. На незаперечну важливість АМ у сучасному лінгвосоціумі в контексті Асоціації Південно-Східних Азіатських Націй наголошує Енді Кіркпатрік [35]. Аналізуючи зміни лінгвістичної екології в Сингапурі за останні два століття, Пітер К.В. Тан порушує й питання вивчення мов, які виконували роль *lingua franca* в 1800–2000 рр. Варто відзначити, що якщо в першому періоді (1800–1950 рр.) лідирує індигенна мова – малайська – і китайський діалект Hokkien, то з середини ХХ століття (1950 р. – до наших днів) значно активізується функціонування АМ як *lingua franca* [55, с. 136]. Відзначимо також, що національна мова (малайська) була

не єдиною *lingua franca* в Сингапурі, креольські та піджинізовані форми (наприклад, *Baba Malay*, *Kristang*, *Bazaar Malay*) також відігравали роль мов-посередників у мультикультурному й полінаціональному ком'юніті країни і згодом практично були субституційовані АМ.

У певний період (кінець 1970-х – початок 1980-х рр.) АМ як *lingua franca* починає витісняти *Hokkien* і *Bazaar Malay*, особливо серед молодого й освіченого населення [44, с. 262]. *Kristang* колись виконував функції *lingua franca* в середовищі європейського португальського населення Сингапуру (*Kristang* – креольська мова на португальській лінгвальній основі [11, с. 71] з малайськими лексичними конститuentами) і був доволі поширений, а нині практично витіснений АМ. Загальновідомо, що історично малайська мова є національною індигенною мовою країни [56, с. 444], яка довгий час використовувалася як засіб комунікації тубільного соціуму – малайців. Однак на основі цього ідіома сформувався піджин – *Bazaar Malay* [11, с. 71] – «базарний малайський», що як *lingua franca* обслуговував комунікативні потреби малоосвіченого малайського населення ще в доколоніальний час (*since pre-colonial times*) [44, с. 261]. Завдяки мовній політиці повсюдної імплементації АМ у всіх сферах суспільства піджин – *Bazaar Malay* – практично був субституційований АМ. Слід відзначити, що креолізовані й піджинізовані ідіоми Сингапуру (*Baba Malay*, *Kristang*, *Bazaar Malay*) не припиняють існування в суспільстві, однак сфера комунікації цих лінгвосистем значно звузилася і вони слугують засобом сімейно-побутового спілкування як "a home language" старшого покоління сингапурців.

Підсумовуючи вищевикладене, зазначимо, що АМ як *lingua franca* замінює місцеві мови-посередники й повільно, але впевнено виходить на авансцену сучасної лінгвальної ситуації в державі. АМ як *lingua franca* (за допомогою системи освіти, законодавчої системи, науки і технологій, сфери бізнесу й управління та ін.) є засобом єднання мультикультурного й полінаціонального сингапурського лінгвосоціуму.

Значно поширеним у дискурсі сучасних представників Сингапуру є колоквіальний різновид СгА – *Colloquial Singapore English* або *Singlish*, використання якого зафіксовано в неофіційних колах; він також домінує в родинно-побутовій (a home dominant language) та ін. сферах спілкування [44, с. 262, 264]. *Singlish* є стилістично зниженим різновидом (базилектом) АМ, на думку Ліси Лім (*Lisa Lim*), словниковий склад якого представлений лексемами АМ, індигенної мови (малайської) та мов іммігрантів: китайських діалектів (кантонського й хокейн) і тамільської мови [44, с. 264]. Відзначимо також, що ця лінгвальна система (*Singlish*) не є офіційною в комунікативному просторі Сингапуру й не заохочується місцевим урядом, на відміну від стандартного сингапурського варіанта АМ (*Singapore Standard English*), який використовують в уряді й адміністрації, системі освіти, управління, бізнесу, мас-медіа та ін. офіційній комунікації, усіляко популяризується й заохочується у вивченні (див., наприклад, урядову програму *the Speak Good English Movement* [59]) [44, с. 262].

Розмовний варіант СгА (*Singapore Colloquial English*) вивчався неодноразово такими вченими, як Людвіг Тан (*Ludwig Tan*) [53], Енсі Фрейзе Гупта (*Anthea Fraser Gupta*) [29; 30], Лайонел Ві (*Lionel Wee*) [63] та іншими. *Singlish* отримав кодифікацію як у твердому друку (*The Coxford Singlish Dictionary*) [58], так і електронну версію (*A Dictionary of Singlish and Singapore English*) [38], що свідчить про популярність англійської мови, зокрема її локального різновиду, і поширеність серед користувачів – місцевої етнічної спільноти Сингапуру. Одна з перших робіт, присвячених вивченню цієї лінгвокультури, сягає середини 70-х рр. минулого століття, автором її є Джон Т. Платт (*John T. Platt*) [49]. Учений розглядає історичні передумови, лінгвокультурні й лінгвопсихологічні особливості, становлення мовного континууму СгА, а саме її базилекта 'Singlish', який, на його думку, є креолізованою формою англійської мови в Сингапурі. Сучасний

дослідник Любна Алсагофф (Lubna Alsagoff) описує у своїй праці [12] безперервний зв'язок культури, ідентичності й нації у становленні сучасної сингапурської англійської. Авторитетний лінгвіст Енсі Фрейзе Гупта вивчає сучасний стан відповідного ідіома в електронному дискурсі [32], у якому він є досить поширеним і затребуваним.

Цей короткий огляд дозволяє відзначити, що Singlish перебуває в полі зору вчених протягом більше ніж 40 років, що вказує на його активність і актуальність у лінгвокультурному узусі Сингапуру, а також на його тривале існування у східно-азіатській лінгвокультурі. Розгляданий розмовний різновид СгА – Singapore Colloquial English – є досить актуальним і популярним в узусі мультикультурного співтовариства держави, оскільки цей ідіом відображає належність сингапурців до локального суспільства й засвідчує ідентичність сингапурського етнічного співтовариства.

Висновки з дослідження й перспективи подальших наукових розвідок. З часу завоювання британськими колонізаторами згаданої території спостерігається витіснення індигенних мов і мов іммігрантів англійською мовою. Згодом АМ стає мовою державного масштабу (функціонує у сфері законодавчої системи й системи освіти, використовується як *lingua franca* в ділових і фінансових колах, стає мовою адміністрування, дипломатії, менеджменту тощо). Завдяки мовній політиці уряду Сингапуру (імplementованій у 1959 р.) АМ превалює й набуває масштабів глобальної полінаціональної ідіома в державі. Нині АМ має найвищу престижність у середовищі національних і соціальних груп у сингапурському лінгвосоціумі й виступає як *lingua franca* багатонаціонального й мультикультурного співтовариства Сингапуру. АМ як *lingua franca* замінює місцеві мови-посередники й повільно, але впевнено виходить на авансцену сучасної лінгвальної ситуації в державі. АМ як мова-посередник (за допомогою системи освіти, сфери бізнесу та управління і ін.) є засобом єднання мультикультурного й полінаціонального сингапурського етносу. Розмовний різновид СгА (Singapore Colloquial English) є досить актуальним і популярним в узусі мультикультурного співтовариства Сингапуру, оскільки цей ідіом засвідчує належність сингапурців до локального оточення й відображає ідентичність сингапурської етнічної спільноти. У сучасній лінгвістиці не існує єдиного уніфікованого визначення і класифікації сучасного сингапурського варіанта (різновиду) АМ, вчені ідентифікують і класифікують відповідну лінгвосистему, виходячи з різних критеріїв та залежно від мети й завдань наукових досліджень.

СгА як репрезентант *New Englishes* розглядалася в різних парадигмах знань (соціолінгвістичній, лінгвокультурологічній, етнолінгвістичній, історичній, стилістичній, лінгвістичній тощо), однак не вивчалася як об'єкт уваги в системі сучасної поліетнічної англійської мови і не розглядалася як лінгвокультура в когнітивно-дискурсивній парадигмі, що визначає перспективи подальшого дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Большой энциклопедический словарь : [А – Я] / Гл. ред. А. М. Прохоров. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Большая рос. энцикл. ; СПб. : Норинт, 1997. — 1408 с.
2. Ильина С. С. О некоторых лексических особенностях сингапурской разновидности английского языка / С.С. Ильина // Известия Восточного ин-та. — № 9. — 2005. — С. 182–188.
3. Ильина С. С. Обращение в сингапурском варианте английского языка : автореф. дис. канд. филол. наук : 10.02.04 «Германские языки» / С. С. Ильина. — Владивосток, 2005. — 24 с.
4. Ильина С. С. Обращение в сингапурском варианте английского языка: дис. канд. филол. наук : 10.02.04 / С. С. Ильина. — Владивосток, 2005. — 237 с.

5. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії / П.М. Ігнат'єв. — Чернівці : Книги – XXI, 2004. — 384 с.
6. Ли Куан Ю. Много наречий – один язык / Ли Куан Ю // Сингапурская история. Из «третьего мира» – в первый. — М. : Манн, Иванов и Фербер, 2005. — С. 110-118.
7. Лингвистический энциклопедический словарь / гл. ред. В. Н. Ярцева. — 2-е изд., доп. — М. : Большая рос. энцикл., 2002. — 709 с.
8. Погадаев В. А. Малайский мир (Бруней, Индонезия, Малайзия, Сингапур). Лингвострановедческий словарь / В. А. Погадаев. — М. : Восточная книга, 2012. — 978 с.
9. Семенец О. Е. Социальный контекст и языковое развитие: территориальная и социальная дифференциация английского языка в развивающихся странах / О. Е. Семенец. — К. : Вища школа, 1985. — 174 с.
10. Сингапур — перекресток малайского мира // Серия Малайско-индонезийские исследования, VII, том 7. — М. : Красная гора, 1996. — 92 с.
11. Скибина В.И. Национально негомогенный язык: лексикографическая практика / В.И. Скибина. — Запорожье : Видавець, 1996. — 176 с.
12. Alsagoff L. Singlish: Negotiating culture, capital and identity / L. Alsagoff // Language, Capital, Culture / Ed. by V. Vaish et al. — Rotterdam : Sense, 2007. — P. 25–46.
13. Aspects of the Syntax of Educated Singaporean English: Attitudes, Beliefs and Usage / Ed. by M. Newbrook et al. — Frankfurt/M., Bern, New York, Paris: 1987. — 422 p.
14. Bao Z. Already in Singapore English / Z. Bao // World Englishes. — 1995. — № 14. — P/ 181–188.
15. Bao Z. Diglossia and register variation in Singapore English / Z. Bao and H. Hong // World Englishes. — 2007. — № 25. — P. 105–114.
16. Bao Z. Systemic transfer, topic prominence, and the bare conditional in Singapore English / Z. Bao and L. Min // Journal of Pidgin and Creole Languages. 2005. — № 20. — P. 269-291.
17. Bao Z. The sounds of Singapore English / Z. Bao // English in New Cultural Contexts: Reflections from Singapore / Ed. by J. A. Foley. — Singapore : OUP, 1998. — P. 152-174.
18. Bao Z. Until in Singapore English / Z. Bao and L. Wee // World Englishes. — 1998. — № 17. — P. 31-41.
19. Bokhorst-Heng W. Language planning and management in Singapore / W. Bokhorst-Heng / New Englishes. The Case of Singapore / Ed. by J. Foley et al. — Singapore : Singapore University Press. — 1998. — P. 287-309.
20. Brown A. Singapore English in a Nutshell: An alphabetical description of its features / A. Brown. — Singapore : Federal Publications, 1999. — 253 p.
21. Buang S. N. Malay Lexical Borrowings in Singapore Colloquial English / S. N. Buang, N. A. Halim, S. Ramakresinin // Journal of Modern Languages. — 2008. — № 18. — P. 143-161.
22. Deterding D. Singapore English / D. Deterding. — Edinburgh : Edinburgh University Press, 2007. — 135 p.
23. Deterding D. The intonation of Singapore English / D. Deterding // Journal of the International Phonetic Association. — 1994. — № 24 (02). — P. 61-72.

24. E-Ching Ng. Language and ethnic politics in Singapore [Електронний ресурс] / Ng. E-Ching // Language Ideologies in Indonesia. — 2012. — March. — P. 30–31. — Режим доступу : http://www.eching.org/present/2012_ethnic.pdf
25. English in New Cultural Contexts: Reflections from Singapore / Ed. by J. A. Foley et al. — Singapore : Oxford University Press, 1998. — 333 p.
26. English in Singapore: Phonetic research on a corpus / Ed. by D. Deterding, A. Brown and L. E. Ling . — Singapore : McGraw-Hill, 2005. — 220 p.
27. English in Singapore: Research on grammar / Ed. by D. Deterding, A. Brown and L. E. Ling . — Singapore : McGraw-Hill, 2003. — 184 p.
28. Fedoryuk O. S. English in Asia and Asia in English / O.S. Fedoryuk, N.M.Petrovska // Науковий Вісник ВНУ ім. Лесі Українки. — 2012. — № 21. — С. 150-153.
29. Gupta A. F. Singapore Colloquial English (Singlish) [Електронний ресурс] / A.F. Gupta. — 2010. — Режим доступу : <http://www.hawaii.edu/satocenter/langnet/definitions/singlish.html>.
30. Gupta A. F. Singapore Colloquial English and Standard English / A.F. Gupta // Singapore Journal of Education. — 1989. — № 10. — P. 33–39.
31. Gupta A. F. The Step-Tongue: Childrens' English in Singapore / A.F. Gupta. — Clevedon : Multilingual Matters, 1994. — 229 p.
32. Gupta A. F. Singlish on the web / A.F. Gupta // Varieties of English in South East Asia and beyond / Ed. by A. Hashim el al. — Kuala Lumpur: University of Malaya Press, 2006. — P. 19–37.
33. Ho M.-L. Dynamics of a Contact Continuum: Singaporean English / M.-L. Ho and J. T. Platt. — Oxford : Oxford University Press, 1993. — XVII, 210 p.
34. Kachru B. The Sacred Cows of English / B. Kachru // English Today. — 1988. — № 16. — P. 3–8.
35. Kirkpatrick A. English as an Asian lingua franca and the multilingual model of ELT [Електронний ресурс] / A. Kirkpatrick. — Cambridge University Press, 2010. — Режим доступу : http://www98.griffith.edu.au/dspace/bitstream/handle/10072/42297/73943_1.pdf?sequence=1,
36. Kwan-Terry A. Through the looking glass: A child's use of particles in Chinese and English and its implications on language transfer / A. Kwan-Terry // Child Language Development in Singapore and Malaysia / Ed. by A. Kwan-Terry. — Singapore : SUP, 1991. — P. 161–183.
37. Language and Society in Singapore / Ed. by E. A. Afendras and E. C. Kuo . — Singapore : Singapore University Press, 1980. — 300 p.
38. Lee, Jack Tsen-Ta. A dictionary of Singlish and Singapore English [Електронний ресурс] / Jack Tsen-Ta Lee. — 2004. — Режим доступу : <http://www.singlishdictionary.com>.
39. Leimgruber J. R. E. Singapore English: Structure, variation, and usage / J. R. E. Leimgruber. — Cambridge: Cambridge University Press, 2013. — XVI. — 150 p.
40. Leimgruber J. R. E. Modelling variation in Singapore English. / J. R. E. Leimgruber. DPhil Thesis. — Faculty of English. — University of Oxford, 2009. — 307 p.
41. Leimgruber J. R. E. Singapore English / J. R. E. Leimgruber // Language and Linguistics Compass. — 2011. — № 5 (1). — P. 47–62.

42. Ler S. L. V. A relevance-theoretic approach to discourse particles in Singapore English / S. L. Ler / *Approaches to Discourse Particles* / Ed. by K. Fischer. — Oxford : Elsevier, 2006. — P. 149–166.
43. Levis J. M. Prominence in Singapore and American English: evidence from reading aloud / J. M. Levis / *English in Singapore: Phonetic research on a Corpus* / Ed. by D. Deterding, E. L. Low, A. A. Brown. — Singapore : McGraw Hill Education Asia, 2005. — P. 86-94.
44. Lim L. Coming of age, coming full circle: The (re)positioning of (Singapore) English and multilingualism in Singapore at 50 / L. Lim // *Asian Englishes*. — 2015. — № 17:3. — P. 261-270.
45. Lim L. Mergers and acquisition: On the ages and origins of Singapore English particles / L. Lim // *World Englishes*. — 2007. — № 26. — P. 446-473.
46. Lim L. Peranakan English in Singapore / L. Lim // *The Lesser-Known Varieties of English* / Ed. by D. Schreier et al. — Cambridge : Cambridge University Press, 2010. — P. 327-347.
47. Low E. L. English in Singapore: An introduction / Low E. L. and Brown A. Singapore : McGraw-Hill, 2005.
48. Mufwene S. S. The ecology of language evolution. (Cambridge approaches to language contact.) / S. S. Mufwene. — Cambridge : Cambridge University Press, 2001. — XVIII, 255 p.
49. Platt J. T. The Singapore English speech continuum and its basilect ‘Singlish’ as a ‘creoloid’ / J. T. Platt // *Anthropological Linguistics*. — 1975. — № 17. — P. 363–374.
50. Richards J. Singapore English: Rhetorical and communicative styles / J. Richards // *The Other Tongue : English across cultures* / Ed. by B. Kachru. — Oxford: Pergammon, 1983. — P. 154–167.
51. Singapore English: A grammatical approach / Ed. by L. Lim. — Amsterdam : John Benjamins, 2004.
52. Suzanna B. H. The [e] and [æ] vowels in Singapore English / Suzanna B. H. and Brown A. // *The English Language in Singapore: Research on pronunciation* / Ed. by D. Deterding, A. Brown and L. E. Ling . — Singapore : Singapore Association for Applied Linguistics. — 2000. — P. 84–92.
53. Tan L. Topic prominence and null arguments in Singapore Colloquial English / L. Tan // *English in Singapore: Research on Grammar* / Ed. by D. Deterding et al. — Singapore : McGraw-Hill Education Asia, 2003. — P. 1-10.
54. Tan P. K. W. Malay loan words across different dialects of English / P.K.W. Tan // *English Today*. — 1998. — № 14(4). — P. 44-50.
55. Tan P. K. W. English in Singapore / P.K.W. Tan // *International Journal of Language, Translation and Intercultural Communication*. — 2013. — № 1(1). — P. 123-138.
56. Tan P. K. W. Singapore’s balancing act, from the perspective of the linguistic landscape / P. K. W. Tan // *Sojourn: Journal of Social Issues in Southeast Asia*. — 2014. — № 29 (2). — P. 438-466.
57. Tan Y.-Y. Native’ and ‘non-native’ perception of stress in Singapore English / Y.-Y. Tan // *World Englishes*. — September 2015. — Vol. 34. — Issue 3. — P. 355–369.
58. The Coxford Singlish Dictionary. Singapore: Angsana Books, 2002. — 145 p.
59. The Speak Good English Movement [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.goodenglish.org.sg/2009>.

60. The Speak Mandarin Campaign [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.mandarin.org.sg/2009/index-en.html>.
61. The English Language in Singapore: Research on Pronunciation / Ed. by D. Deterding, A. Brown and L. E. Ling. — Singapore : Singapore Association for Applied Linguistics, 2000. — P.93-99.
62. Wee L. Singapore English: Morphology and syntax / L. Wee / Varieties of English: Africa, South and Southeast Asia / Ed. by R. Mesthrie. — Berlin: de Gruyter, 2008. — P. 593–609.
63. Wee L. The particle ya in Colloquial Singapore English / L. Wee // World Englishes. — 2010. — № 29. — P. 45–58.
64. Wierzbicka A. Singapore English. A Semantic and Cultural Perspective / A. Wierzbicka // Multilingua. Journal of Cross-Cultural and Interlanguage Communication / Ed. by J.R. Watts. — Berlin : Mouton de Gruyter, 2003. — Vol.22. — P. 327–366.
65. Wong J. O. The particles of Singapore English: A semantic and cultural interpretation / J. O. Wong // Journal of Pragmatics. — 2004. — № 36. — P. 739–793.

REFERENCES

1. Bol'shoy entsiklopedicheskiy slovar': [A – Ya] (1997). Gl. red. A. M. Prokhorov. 2-e izd. M. : Bol'shaya Rossiyskaya entsiklopediya; SPb. : Norint.
2. Il'ina, S.S. (2005). O nekotorykh leksicheskikh osobennostyakh singapurskoy raznovidnosti angliyskogo yazyka. Izvestiya Vostochnogo instituta. 9, 182–188.
3. Il'ina, S.S. (2005). Obrashchenie v singapurskom variante angliyskogo yazyka: avtoreferat dis. kand. filol. nauk: 10.02.04. Vladivostok.
4. Il'ina, S.S. (2005). Obrashchenie v singapurskom variante angliyskogo yazyka: dis. kand. filol. nauk: 10.02.04. Vladivostok.
5. Ignat'yev, P.M. (2004). Krajinoznavstvo. Krajini Aziji. Chernivtsi: Knigi – XXI.
6. Li, Kuan Yu. (2005). Mnogo narechiy – odin yazyk. Singapurskaya istoriya. Iz «tret'ego mira» – v pervyy. M: Mann, Ivanov i Ferber.
7. Lingvisticheskiy entsiklopedicheskiy slovar' (2002). Gl. red. V.N. Yartseva. 2-e izd. M. : Bol'shaya ros. entsikl.
8. Pogadaev, V. A. (2012). Malayskiy mir (Brunej, Indoneziya, Malayziya, Singapur). Lingvostranovedcheskiy slovar'. M. : Vostochnaya kniga.
9. Semenets, O.E. (1985). Sotsial'nyy kontekst i yazykovoe razvitie: territorial'naya i sotsial'naya differentsiatsiya angliyskogo yazyka v razvivayushchikhsya stranakh. — K: Vishcha shkola.
10. Singapur — perekrestok malayskogo mira. (1996). Ceriya Malaysko-indoneziyskie issledovaniya. VII (7). M. : Krasnaya gora.
11. Skibina, V.I. (1996). Natsional'no negomogenny yazyk leksikograficheskaya praktika. Zaporozh'e: Vidavets'.
12. Alsagoff, L. (2007). Singlish: Negotiating culture, capital and identity. Language, Capital, Culture. Ed. by V. Vaish et al. Rotterdam: Sense.
13. Aspects of the Syntax of Educated Singaporean English: Attitudes, Beliefs and Usage. (1987). Ed. by M. Newbrook et al. Frankfurt/M., Bern, New York, Paris.
14. Bao, Z. (1995). Already in Singapore English. World Englishes. 14, 181–188.
15. Bao, Z. and H. Hong. (2007). Diglossia and register variation in Singapore English. World Englishes. 25, 105–114.
16. Bao, Z. and L. Min. (2005). Systemic transfer, topic prominence, and the bare conditional in Singapore English. Journal of Pidgin and Creole Languages. 20, 269–291.
17. Bao, Z. (1998). The sounds of Singapore English. English in New Cultural Contexts: Reflections from Singapore. Ed. by J. A. Foley. Singapore: OUP.
18. Bao, Z. and L. Wee. (1998). Until in Singapore English. World Englishes. 17, 31–41.
19. Bokhorst-Heng, W. (1998). Language planning and management in Singapore. New Englishes. The Case of Singapore. Ed. by J. Foley et al. Singapore: Singapore University Press.

20. Brown, A. (1999). *Singapore English in a Nutshell: An alphabetical description of its features*. Singapore : Federal Publications.
21. Buang, S.N., N.A. Halim, S. Ramakresinin. (2008). Malay Lexical Borrowings in Singapore Colloquial English. *Journal of Modern Languages*. 18, 143–161.
22. Deterding, D. (2007). *Singapore English*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
23. Deterding, D. (1994). The intonation of Singapore English. *Journal of the International Phonetic Association*. 24 (02), 61–72.
24. E-Ching, Ng. Language and ethnic politics in Singapore (2012). [Elektroniy resurs]. *Language Ideologies in Indonesia*. March, 30–31. Rezhim dostupa: http://www.eching.org/present/2012_ethnic.pdf
25. *English in New Cultural Contexts: Reflections from Singapore* (1998). Ed. by J. A. Foley et al. Singapore: Oxford University Press.
26. *English in Singapore: Phonetic research on a corpus* (2005). Ed. by D. Deterding, A. Brown and L. E. Ling. Singapore: McGraw-Hill.
27. *English in Singapore: Research on grammar* (2003). Ed. by D. Deterding, A. Brown and L. E. Ling. Singapore: McGraw-Hill.
28. Fedoryuk, O.S. and N.M. Petrovska (2012). English in Asia and Asia in English. *Naukoviy Visnik VNU im. Lesi Ukrajinki*. 21, 150–153.
29. Gupta, A.F. (2010). Singapore Colloquial English (Singlish). [Elektroniy resurs]. Rezhim dostupa: <http://www.hawaii.edu/satocenter/langnet/definitions/singlish.html>.
30. Gupta, A.F. (1989). Singapore Colloquial English and Standard English. *Singapore Journal of Education*. 10, 33–39.
31. Gupta, A.F. (1994). *The Step-Tongue: Childrens' English in Singapore*. Clevedon: Multilingual Matters.
32. Gupta A.F. (2006). Singlish on the web. *Varieties of English in South East Asia and beyond*. Ed. by A. Hashim et al. Kuala Lumpur: University of Malaya Press.
33. Ho, M.-L. and J. T. Platt. (1993). *Dynamics of a Contact Continuum: Singaporean English*. Oxford: Oxford University Press.
34. Kachru, B. (1988). The Sacred Cows of English. *English Today*. 16, 3–8.
35. Kirkpatrick, A. (2010). English as an Asian lingua franca and the multilingual model of ELT [Elektroniy resurs]. Rezhim dostupa: http://www98.griffith.edu.au/dspace/bitstream/handle/10072/42297/73943_1.pdf?sequence.
36. Kwan-Terry, A. (1991). Through the looking glass: A child's use of particles in Chinese and English and its implications on language transfer. *Child Language Development in Singapore*. Ed. by A. Kwan. Singapore: SUP.
37. *Language and Society in Singapore*. (1980). Ed. by E. A. Afendras and E.C. Kuo . Singapore: Singapore University Press.
38. Lee, Jack Tsen-Ta (2004). *A dictionary of Singlish and Singapore English* [Elektroniy resurs]. Rezhim dostupa: <http://www.singlishdictionary.com>.
39. Leimgruber, J. R. E. (2013). *Singapore English: Structure, variation, and usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
40. Leimgruber, J. R. E. (2009). *Modelling variation in Singapore English*. DPhil Thesis. Faculty of English. University of Oxford.
41. Leimgruber, J. R. E. (2011). Singapore English. *Language and Linguistics Compass*. 5 (1), 47–62.
42. Ler, S. L. V. (2006). A relevance-theoretic approach to discourse particles in Singapore English. *Approaches to Discourse Particles* . Ed. by K. Fischer. Oxford: Elsevier.
43. Levis, J. M. (2005). Prominence in Singapore and American English: evidence from reading aloud. *English in Singapore: Phonetic research on a Corpus*. Ed. by D. Deterding et al. — Singapore: McGraw Hill Education Asia.
44. Lim, L. (2015). Coming of age, coming full circle: The (re)positioning of (Singapore) English and multilingualism in Singapore at 50. *Asian Englishes*. 17(3), 161–170.
45. Lim, L. (2007). Mergers and acquisition: On the ages and origins of Singapore English particles. *World Englishes*. 26, 446–473.
46. Lim, L. (2010). Peranakan English in Singapor. *The Lesser-Known Varieties of English*. Ed. by D. Schreier et al. Cambridge : Cambridge University Press.
47. Low, E. L. and Brown A. (2005). *English in Singapore: An introduction*. Singapore: McGraw-Hill.

48. Mufwene, S. S. (2001). The ecology of language evolution. (Cambridge approaches to language contact). Cambridge: Cambridge University Press.
49. Platt, J. T. (1975). The Singapore English speech continuum and its basilect 'Singlish' as a 'creoloid'. *Anthropological Linguistics*. 17, 363–374.
50. Richards, J. (1983). Singapore English: Rhetorical and communicative styles. *The Other Tongue: English across cultures*. Ed. by B. Kachru. Oxford: Pergamon, 154–167.
51. *Singapore English: A grammatical approach* (2004). Ed. by L. Lim. Amsterdam: John Benjamins.
52. Suzanna, B. H. and Brown A. (2000). The [e] and [æ] vowels in Singapore English. *The English Language in Singapore: Research on pronunciation*. Ed. by D. Deterding. Singapore: Singapore Association Applied Linguistics.
53. Tan, L. (2003). Topic prominence and null arguments in Singapore Colloquial English. *English in Singapore: Research on Grammar*. Ed. by D. Deterding et al. Singapore: McGraw-Hill Education Asia.
54. Tan, P.K.W. (1998). Malay loan words across different dialects of English. *English Today*. 14(4), 44–50.
55. Tan, P.K.W. (2013). English in Singapore. *International Journal of Language, Translation and Intercultural Communication*. 1 (1), 123–138.
56. Tan, P.K.W. (2014). Singapore's balancing act, from the perspective of the linguistic landscape. *Sojourn: Journal of Social Issues in Southeast Asia*. 29 (2), 438–466.
57. Tan, Y.-Y. (2015). Native' and 'non-native' perception of stress in Singapore English. *World Englishes*. 34(3), 355–369.
58. *The Oxford Singlish Dictionary* (2002). Singapore: Angsana Books.
59. the Speak Good English Movement [Elektroniy resurs]. Rezhim dostupa: <http://www.goodenglish.org.sg/2009>.
60. The Speak Mandarin Campaign [Elektroniy resurs]. Rezhim dostupa: <http://www.mandarin.org.sg/2009/index-en.html>.
61. *The English Language in Singapore: Research on Pronunciation*. (2000). Ed. by D. Deterding, A. Brown and L. E. Ling. Singapore: Singapore Association for Applied Linguistics.
62. Wee, L. (2008). Singapore English: Morphology and syntax. *Varieties of English: Africa, South and Southeast Asia*. Ed. by R. Mesthrie. Berlin: de Gruyter.
63. Wee, L. (2010). The particle ya in Colloquial Singapore English. *World Englishes*. 29, 45–58.
64. Wierzbicka, A. (2003). Singapore English. A Semantic and Cultural Perspective. *Multilingua. Journal of Cross-Cultural and Interlanguage Communication*. Ed. by J.R.Watts. Berlin: Mouton de Gruyter. 22, 327–366.
65. Wong, J. O. (2004). The particles of Singapore English: A semantic and cultural interpretation. *Journal of Pragmatics*. 36, 739–793.

УДК 811.161.1:81'286:070

АКТУАЛИЗАЦИЯ ПРАГМАТИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА АСТИОНИМА *ОДЕССА* В РУССКОЯЗЫЧНЫХ СМИ

Дука Л.И., к. филол. н., доцент, Осемян К.Н., студент

Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина

duka58@bk.ru, kolesozhizni@i.ua

В статье рассматриваются особенности функционирования астионима *Одесса* в русскоязычных СМИ. Комплексная языковая информация топонима осуществляется на интеллектуальном и эмоциональном уровнях путем перевода из виртуального плана в потенциальный. Средства воздействия достигаются по выбору журналистов, опираясь на содержание данного астионима. Исследование построено на основе реализации прагматического потенциала названия города в газетах и журналах Украины путём метафоры, метонимии, культурной ассоциации и т.п. Статья будет интересна специалистам в области лингвистики, риторики, истории, географии, страноведения и культурологии.

Ключевые слова: прагматический потенциал, астионим, ассоциация, метафора, метонимия